

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3220/2017. (IX. 13.) AB VÉGZÉSE

bírói kezdeményezés alapján indult eljárás megszüntetéséről

Az Alkotmánybíróság tanácsa jogegységi határozat alaptörvény-ellenességének megállapítására irányuló bírói kezdeményezés tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a tizenkettedik életévét be nem töltött személy sérelmére elkövetett szexuális erőszak értelmezéséről szóló 2/2016. Büntető jogegységi határozat alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló bírói kezdeményezés alapján indult eljárást megszünteti.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A Szolnoki Törvényszék mint másodfokú bíróság (továbbiakban: indítványozó) a 2. Bf.1030/2016/3. számú végzésével 2017. március 21-én az előtte folyamatban lévő büntetőeljárást felfüggesztette és az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *b*) pontja, valamint az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (továbbiakban: Abtv.) 25. § (1) bekezdése alapján kérte, hogy az Alkotmánybíróság a tizenkettedik életévét be nem töltött személy sérelmére elkövetett szexuális erőszak értelmezéséről szóló 2/2016. Büntető jogegységi határozat (továbbiakban: BJE) alaptörvény-ellenességét állapítsa meg. Az indítványozó szerint a BJE ellentétes az Alaptörvény C) cikkének (1) bekezdésével, valamint a XXVIII. cikkének (4) bekezdésével is, ezért az Abtv. 45. § (4) bekezdésére és 45. §-ának (6) bekezdésére hivatkozva indítványozta a BJE *ex tunc* hatályú megsemmisítését, valamint a BJE alkalmazásával meghozott, jogerős határozattal lezárt büntetőeljárások felülvizsgálatát.
- [2] A Karcagi Járásbíróság a 2016. május 17-én kihirdetett 3.B.72/2016/9. számú ítéletében a vádlottat bűnösnek mondta ki a Btk. 197. § (2) bekezdésébe ütköző szexuális erőszak büntetében és ezért 3 év 6 hónap szabadságvesztésre és 4 év közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát a bíróság fegyházban állapította meg.
- [3] Az indítványozó előtt 2.Bf.1030/2016. számon folyamatban lévő eljárásra az ügyész és a védő által bejelentett fellebbezés miatt került sor.
- [4] 2. Az indítványozó beadványában arra hivatkozott, hogy a tárgyi ügyben a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Főügyészség a 6.B.907/2015/4. számú vádiratában a vádlottat a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (továbbiakban: Btk.) 197. § (2) bekezdésében meghatározott és a (4) bekezdés *a*) pontjának második fordulata szerint minősülő, 12. életévét be nem töltött hozzátartozó sérelmére szexuális cselekmény végzésével elkövetett szexuális erőszak büntetével vádolta meg, amely vádirati minősítés megfelel a BJE-ben foglaltaknak.
- [5] Ezzel szemben az indítványozónak az ügyben 2015. december 9-én hozott 7.B.1061/2015/4. számú – a Szegedi Ítéltábla Bpkf.I.27/2016/2. számú végzésével 2016. január 25-én jogerőre emelkedett – áttételt elrendelő végzése alapján a szóban forgó cselekmény a Btk. 197. § (2) bekezdése szerint minősül, így az ellentétes a BJE-ben megállapított minősítéssel.
- [6] 3. Az indítványozó érvelése szerint a BJE abban a kérdésben foglalt el igenlő álláspontot, hogy a Btk. 197. § (3) bekezdés *b*) pontjában meghatározott minősítő körülmény alkalmazható-e a (2) bekezdésben meghatározott alapesetre és ez által minősíthető-e a cselekmény a (4) bekezdés *a*) pontja alapján. Ennek eredményeképpen pedig a BJE a vizsgált kérdésben arra a megállapításra jut, hogy öt évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztéssel fenyegetett a tizenkét éven aluli sértett hozzátartozója akkor is, ha a szexuális cselekményt kényszerítés nélkül, a sértett beleegyezésével követi el, és akkor is, ha a cselekményt a sértett erőszak, vagy kvalifikált fenyegetés útján történő kényszerítésével valósítja meg.
- [7] Ezzel szemben az indítványozó álláspontja szerint a Btk. 197. § (2) bekezdése nyilvánvalóan önálló alapeseti tényállás, amely a kényszerítési elemet, vagy a gyermek állapotának felhasználását nem tartalmazza. Ez következik a (3) bekezdésből, amely a minősített eseteket sorolja fel és egyértelműen azt mondja ki, hogy az ott írt minősítő körülmények az (1) bekezdésben meghatározott alapesetekre alkalmazandók, a (2) bekezdésben meg-

határozott alapesetre nem. Az indítványozó szerint ugyanezt az értelmezést támasztja alá a Btk. 197. § (4) bekezdés a) pontja is, amely az (1) bekezdés a) pontjában, vagy a (3) bekezdés b) vagy c) pontjában meghatározott esetekre vonatkozik, de nincs benne visszautalás a (2) bekezdésben meghatározott alapesetre.

- [8] A BJE indokolásának uniós hivatkozása miatt az indítványozó tételesen kifejti azt az álláspontját is, hogy a Btk. szabályozása unió konform, tehát a törvényi rendelkezés a BJE-ben foglaltak nélkül is megfelel az Európai Parlament és a Tanács 2011/93/EU irányelvében foglaltaknak.
- [9] Végül érvelését az indítványozó akként összegezte, hogy a BJE azért alaptörvény-ellenes, mert valójában nem értelmezte a Btk. vonatkozó rendelkezését, hanem felelősséget súlyosító normát alkotott, ugyanis a Btk. 197. § (2) bekezdése szerinti büntetési tétel 10 éves felső határát 15 évre emelte fel.
- [10] 4. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy III/232/2017. ügyszámon, bírói kezdeményezések alapján folytatott eljárásában a BJE alaptörvény-ellenességét megállapította és a BJE-t a 19/2017. (VII. 18.) AB határozatával (továbbiakban: Abh.), 2017. október hó 31. napjával megsemmisítette.
- [11] Az Abtv. 59. §-a alapján az Alkotmánybíróság – az Ügyrendjében meghatározottak szerint – kivételesen, a nyilvánvalóan okafogottá váló ügyek esetén az előtte folyamatban lévő eljárást megszüntetheti.
- [12] Az Ügyrend 67. §-a a fenti felhatalmazás alapján a következőképpen rendelkezik: „(1) Az Alkotmánybíróság az Abtv. 59. §-a alapján végzésben megszüntetheti az eljárást a nyilvánvalóan okafogottá váló ügyek esetén. (2) Okafogottá válik az indítvány különösen, ha
[...]
e) az eljárás folytatására okot adó körülmény már nem áll fenn, illetve az indítvány egyéb okból tárgytalanná vált.”
- [13] Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy mivel az Abh. a jelen ügyben is támadott BJE-t már megsemmisítette, így az eljárás nyilvánvalóan okafogottá vált, ezért az Ügyrend 67. § (2) bekezdés e) pontja alapján az eljárás megszüntetéséről döntött.

Budapest, 2017. szeptember 5.

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető,
előadó alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: III/1102/2017.

